

17015327

Gedeputeerde Staten**Provinciale staten**
T.a.v. statengriffier**onderwerp**
Uitvoeringsprogramma toezicht en handhaving
Wabo 2017 en uitvoeringsprogramma
2017-2019 groene Handhaving**kenmerk**
17014825**behandeld door**
E.F.E. van der Sijpt**verzonden****17 JULI 2017**

Middelburg, 17 juli 2017

Geachte voorzitter,

Hierbij sturen wij u ter kennisname het Uitvoeringsprogramma toezicht en handhaving Wet algemene bepalingen bestuursrecht Wabo 2017, zoals wij in de vergadering van 17 juli 2017 hebben vastgesteld. In het Besluit omgevingsrecht (Bor) is de verplichting opgenomen dat de provincie dient te beschikken over een jaarlijks vastgesteld uitvoeringsprogramma toezicht en handhaving, dat ter kennisgeving wordt verstuurd aan Provinciale Staten.

Vanwege de besluitvorming rondom het complexe vraagstuk PxQ kan het Handhaving- programma 2017 nu pas worden aangeboden.

Het Uitvoeringsprogramma bevat activiteiten die de Regionale Uitvoeringsdienst Zeeland in 2017 namens de provincie op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) in opdracht van de provincie uitvoert.

Het doel van dit uitvoeringsprogramma is het behouden en het versterken van een schone en veilige werk- en leefomgeving, zoals vastgesteld in het Omgevingsplan 2012-2018.

Met vriendelijke groet,

gedeputeerde staten,

Drs. J.M.M. Polman, voorzitter

A.W. Smit, secretaris

Bijlagen: 21

PROVINCIE ZEELAND	
AFD. <i>SG</i>	AMBT.
AFD. TERMIJN	<i>pb-sta</i>
DATUM	<i>18 JULI 2017</i>
DOC.NR.	
ZAAK NR.	
CLASS.	

Uitvoeringsprogramma Wabo Toezicht en handhaving 2017

Datum: Mei 2017
Versienummer: 1.0

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
1.1.	Doelstelling	3
1.2.	Financiën	4
1.3.	Reikwijdte	4
2.	Milieutoezicht bij bedrijven.....	5
2.1.	Risicoanalyse	5
2.2.	Jaarplanning inspecties en handhaving milieu	6
3.	Toezicht Wet bodembescherming	6
3.1.	Risicoanalyse	7
3.2.	Jaarplanning inspecties en handhaving bodem.....	7
4.	Toezicht groene wetten	8
5.	Toezicht overige wetten.....	9
	Bijlage 1 HUP Groene Wetten.....	10

1. Inleiding

Dit uitvoeringsprogramma 2017 komt voort uit de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Bij of krachtens deze wet is aan de provincie voor een aantal toezichtsgebieden de taak toebedeeld om zorg te dragen voor de bestuursrechtelijke handhaving en de daarmee samenhangende klachtenafhandeling en toezichtsactiviteiten. Het onderstaande kader geeft weer om welke taken het gaat.

In het Besluit omgevingsrecht (Bor) is de verplichting opgenomen dat de provincie dient te beschikken over een jaarlijks vastgesteld uitvoeringsprogramma toezicht en handhaving, dat ter kennisgeving wordt verstuurd aan Provinciale Staten.

Toezichtsgebieden Provincie Zeeland (Wabo)

- **Milieutoezicht bij bedrijven**

Het toezicht bij de zware milieubelastende bedrijven die vallen onder de Richtlijn industriële emissies en/of het Besluit risico's zware ongevallen 2015 (Brzo) . Per 1 januari 2017 is de provincie bij in totaal 73 bedrijven hiervoor het bevoegd gezag.

- **Bodemtoezicht**

het toezicht bij bodemsanering, sanering van bedrijfsterrein en lozing van grondwater bij bodemsanering en proefbronnering.

- **Groene Wetten (Wet Natuurbescherming).**

Het toezicht gericht op natuurbescherming in Natura 2000-gebieden en beschermde natuurmonumenten, beschermde dier- en plantensoorten en het kappen van houtopstanden.

- **Grondwateronttrekkingen**

Het toezicht op vergunningen en meldingen openbare drinkwatervoorziening, open bodemenergiesystemen (warmte-koudeopslag) en grote industriële onttrekkingen (meer dan 150.000 m³/jaar).

- **Ontgrondingen**

Het toezicht op de naleving van ontgrondingvergunningen.

- **BRIKS¹**

Het toezicht op bouw-, reclame-, kap- en sloopactiviteiten en in-/uitritten bij de groep bedrijven waarvoor de provincie bevoegd gezag is voor het milieutoezicht.

- **Vuurwerkbesluit**

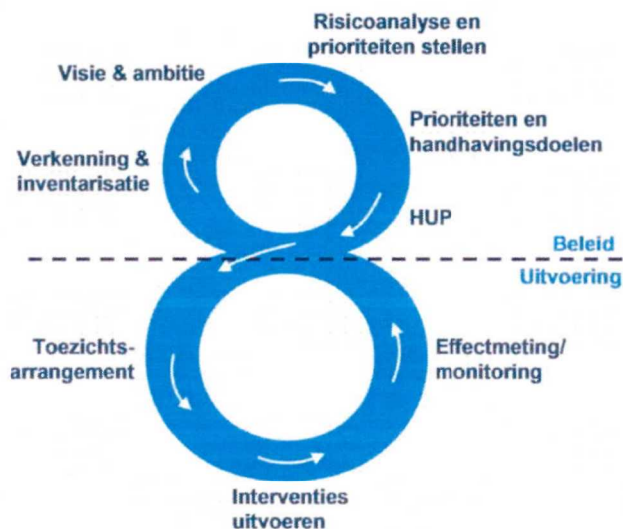
De provincie is bevoegd gezag voor het uitoefenen van toezicht en handhaving op de naleving van de verleende toestemming om bij een evenement vuurwerk te ontsteken.

1.1. Doelstelling

In dit uitvoeringsprogramma (HUP) stelt Gedeputeerde Staten voor alle betrokken toezichtsgebieden (zie bovenstaand kader) vast welke activiteiten in het komende jaar zullen worden uitgevoerd en welke middelen en inzet van menskracht daarmee samengaan. Het achterliggende doel hierbij is het behouden en het versterken van een schone en veilige werk- en leefomgeving, zoals vastgelegd in het Omgevingsplan 2012-2018. Het uitvoeringsprogramma maakt de hiermee samengaande keuzes, projecten en planning niet alleen transparant, maar is ook onderdeel van een programmatische cyclus, die past bij een professionele handavingsorganisatie. Professionele handhaving is programmatisch handhaven. Dit betekent dat beleidsvaststelling gevolgd wordt door

¹ BRIKS staat voor de Wabo onderdelen bouwen, reclame, in-/uitrit, kappen en slopen

de uitvoering. En dat de uitvoering steeds wordt gevolgd, geëvalueerd en zo nodig wordt bijgesteld. Op deze manier ontstaat een zich herhalend, cyclisch proces. De verschillende stappen staan in onderstaande figuur.

Figuur 1. Beleidscyclus programmatisch handhaven

1.2. Financiën

De RUD Zeeland voert alle taken op het gebied van toezicht en handhaving in opdracht van de provincie inhoudelijk uit². De voorgenoemde activiteiten zijn gebaseerd op zowel de programmabegroting van de RUD Zeeland als de begroting van de provincie en de hieraan gekoppelde reguliere jaarlijkse planning- en controlcyclus. Daarmee hebben Provinciale Staten reeds ingestemd. Daarmee is het totale budget dat is gemeoid met de activiteiten die zijn opgenomen in dit uitvoeringsprogramma geborgd.

1.3. Reikwijdte

In het uitvoeringsprogramma zijn uitsluitend de toezichtgebieden opgenomen die gelden bij of krachtens de Wabo (zie kader 1).³ Overige provinciale toezichtgebieden zijn buiten beschouwing gelaten gezien hiervoor geen wettelijke verplichting bestaat om hiervoor een uitvoeringsprogramma op te stellen. De toezichtgebieden die buiten beschouwing zijn gelaten zijn:

- Zwembaden en zwemplaatsen;
- Luchtvaart
- Landschapsverordening

² Dit met uitzondering van de Briks-taken. Het toezicht en de handhaving op de Brikstaken wordt uitgevoerd door de Zeeuwse gemeenten. De provincie heeft in 2011 met alle Zeeuwse gemeenten afspraken gemaakt over toezicht en handhaving voor BRIKS-activiteiten.

³ Dit met uitzondering van de Briks-taken. Zie voetnoot 2.

2. Milieutoezicht bij bedrijven

Dit hoofdstuk beschrijft het jaarprogramma 2017 voor het milieutoezicht bij de bedrijven waarvoor de provincie het bevoegd gezag is op grond van de Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht).

2.1. Risicoanalyse

Als bevoegd gezag kan en wil de provincie bedrijven niet onnodig belasten met toezicht. De provincie wil de toezichts- en handhavingscapaciteit zo doelmatig en efficiënt mogelijk inzetten. Daarom maakt de RUD Zeeland, namens de provincie een prioriteitsstelling en gaat de aandacht uit naar die bedrijven waarvan de RUD weet / verwacht dat er een grote kans is op overtredingen waardoor sterk ongewenste of gevaarlijke situaties kunnen ontstaan. Deze aanpak vraagt om een scherpe prioritering in de te controleren onderwerpen. In het kader van het project PxQ⁴ is een nieuwe Zeeuws-brede risicomethodiek ontwikkeld. De risicomethodiek is opgenomen in de in voorbereiding zijnde VTH+S nota van de provincie Zeeland.

In deze methodiek wordt een onderscheid gemaakt tussen 4 risicocategorieën:

1. Hoog risico
2. Medium risico
3. Beperkt risico
4. Verwaarloosbaar risico

De risicocategorie bepaalt de controlefrequentie en mede het soort controle-instrument dat wordt ingezet. Er wordt hierbij gewerkt met branches. Voorbeelden hiervan zijn chemie, energiebedrijven, scheepswerven etc. Branches zijn samengestelde clusters van bedrijven op basis van hoofdactiviteit. Per branche is op basis van een zogeheten speerpuntenanalyse bepaald hoeveel impact/relevantie de activiteiten in die branche hebben. De milieuthema's die in de analyse zijn betrokken, zijn: lucht, stank, veiligheid, geluid, bodem, energie, afval en afvalwater. Aan elk milieuthema is door deskundigen een score gegeven (1, 2, 3 of 4). Voor het bepalen van de risicocategorie telt het ene thema zwaarder mee dan het andere. Aan de thema's lucht, veiligheid en bodem wordt meer prioriteit gegeven. Dit sluit aan op de visie van de RUD Zeeland: "een schoon en veilig Zeeland."

Gedeputeerde Staten zijn bevoegd gezag voor bedrijven die vallen binnen de categorieën: "medium", "hoog" en "beperkt risico"; in het bedrijvenbestand van de provincie zijn geen bedrijven aanwezig die vallen in de categorie "verwaarloosbaar risico". De toezichtstrategie voor de bedrijven waarvoor de provincie bevoegd gezag is, is als volgt.

Beperkt risicobedrijven

De beperkt risicobedrijven worden steekproefsgewijs gecontroleerd. Dit is toezicht met een lage frequentie, eens per 5 jaar een integrale controle. Aangezien deze bedrijven onder de RIE vallen, wordt bij deze bedrijven een minimale controlefrequentie van 3 jaar aangehouden, door middel van aspectcontroles.

Medium risicobedrijven

Voor branches met bedrijven die in deze categorie vallen, geldt dat er een meerjarige branche-/thema aanpak wordt gehanteerd. Daarbij wordt projectmatig een branche en/of thema gecontroleerd door middel van controlebezoeken en/of diepgaand administratief toezicht. Naleefgedrag en klachten worden gebruikt om te bepalen of bepaalde subgroepen in een branche meer of minder aandacht moeten krijgen. Dit wordt vastgelegd in het jaarlijks uitvoeringsprogramma. In beginsel wordt er bij medium risicobedrijven eens in de twee jaar een integrale controle uitgevoerd.

⁴ In het project PxQ (product x kwantiteit) hebben de RUD Zeeland, gemeenten, waterschap en provincie samen een eenduidig kwaliteitsniveau van de VTH-taakuitvoering en nieuwe verrekensystematiek ontwikkeld.

Hoog risicobedrijven

De groep hoog risicobedrijven krijgt een individuele aanpak. Bij deze bedrijven wordt de branchegerichte risicoanalyse uitgebreid met een bedrijfsgerichte analyse. In deze bedrijfsgerichte analyse komen ook de aspecten naleefgedrag, klachten, organisatie en cultuur aan de orde. Ook bestuurlijke relevantie speelt hierbij een rol. De uitkomst van deze bedrijfsgerichte analyse kan invloed hebben op het aantal uren dat aan een bedrijf wordt besteed in het kader van toezicht. De resultaten worden opgenomen in het jaarprogramma. In beginsel wordt er bij hoog risicobedrijven minimaal één keer per jaar een integrale controle uitgevoerd.

2.2. Jaarplanning inspecties en handhaving milieu

Deze paragraaf beschrijft de programmering voor de Wabo toezicht- en handhavingstaken voor 2017. De provincie en de RUD Zeeland hebben hierover afspraken gemaakt in de dienstverleningsovereenkomst 2017. De genoemde soorten inspecties en andere producten/diensten zijn omschreven in de producten en dienstencatalogus van de RUD Zeeland.

Soort inspectie	Aantal
Administratieve controle	232 ⁵
Diepgaand administratief toezicht	9
Systeemgericht toezicht (audit)	3
Aspectcontrole	83 ⁶
Integrale controle Wabo	122
Oplevercontrole	8
Hercontroles	38
BRZO-inspecties	21

Tabel 1. Planning Wabo milieu-inspecties 2017 bij bedrijven provincie Zeeland

Product/dienst	Aantal
Beoordeling melding bijzondere bedrijfsomstandigheden	60
24 uren bereikbaarheid: Behandeling klacht	65
24 uren bereikbaarheid: Behandeling melding ongewoon voorval	208
Besluit op handhavingsverzoek	5

Tabel 2. Planning 2017 voor de behandeling van klachten, ongewone voorvallen en omstandigheden

Product/dienst	Aantal
Last onder dwangsom	9
Bestuursdwang	0
Bestuurlijke strafbeschikking milieu	1
Proces-verbaal	1

Tabel 3. Planning inzet handhavingsinstrumenten voor Wabo milieu-inspecties 2017 provincie Zeeland

3. Toezicht Wet bodembescherming

Dit hoofdstuk beschrijft het jaarprogramma 2017 voor toezicht waar de provincie op grond van de Wet bodembescherming een taak heeft.

⁵ 162 administratieve controles op indirecte lozingen, 46 EPTR verslagen, 10 luchtmetingen, 13 geluidsmetingen en 1 divers. Controles op lozingen en metingen worden uitbesteed. Via een administratieve controle worden de rapporten beoordeeld.

⁶ Waarvan 5 EPTR controles (naast administratieve deel) en 45 luchtmetingen waarbij door een RUD medewerker ter plaatse wordt gegaan.

3.1. Risicoanalyse

De RUD Zeeland voert het toezicht op de naleving van de Wet bodembescherming (Wbb) uit namens de provincie. Specifieke aandachtspunten en risico's voor bodemsaneringen en de daaropvolgende nazorg bij restverontreinigingen zijn:

- Het gedrag van de (rest) verontreiniging (verontreinigende stoffen) in de grond en het grondwater;
- Risico's van de activiteiten voor de uitvoerders van de sanering en voor de omgeving;
- Eerder vertoond naleefgedrag van de saneerder, MKB-er, directievoerder, aannemer en eigenaar / gebruiker;
- Certificering van saneerders.

Toezien op passieve en actieve nazorg is onderdeel van het toezichtplan. Elke sanering wordt minimaal één keer bezocht.

3.2. Jaarplanning inspecties en handhaving bodem

Soort inspectie	Aantal
Rapportage bodemonderzoek	50
Controle bodemsanering / toepassing grond- en bouwstoffen	90

Tabel 4. Planning bodeminspecties 2017 provincie Zeeland

Product/dienst	Aantal
Last onder dwangsom	4
Bestuursdwang	0
Proces-verbaal	0
Bestuurlijke strafbeschikking milieu	0

Tabel 5. Planning inzet handhavingsinstrumenten voor bodem 2017 provincie Zeeland

4. Toezicht groene wetten

De provincie is bevoegd gezag voor toezicht en handhaving voor (delen van) de Wet Natuurbescherming. De RUD Zeeland voert deze taken namens de provincie uit.

De provinciale taken concentreren zich op de volgende drie terreinen:

1. omgevingsvergunningplichtige activiteiten;
2. aangewezen gebieden, in het bijzonder Natura 2000-gebieden;
3. specifieke nalevingsproblemen in het vrije veld, buiten de bebouwde kom.

Voor het toezicht groene wetten is een apart uitvoeringsprogramma opgesteld. Dit is opgenomen in bijlage 1.

Net als voor bedrijven is voor het toezicht op de natuurterreinen (Natura2000 en terreinen die in de PMV als natuurbeschermingsgebied zijn aangewezen) een risico-inventarisatie uitgevoerd. Hierin is het aantal uren toezicht wat per jaar nodig zou zijn per gebied bepaald. In voorgaande jaren is hier al mee gewerkt en is gebleken dat deze inventarisatie een goed beeld geeft van de verdeling van de beschikbare capaciteit voor toezicht. Daarbij wordt daar waar mogelijk samengewerkt met andere organisaties, waaronder de terreinbeheerders. In de praktijk betekent dit dat een medewerker van RUD Zeeland controles uitvoert samen met een medewerker van een terreinbeheerder of andere organisatie in het samenwerkingsverband, wat in 2014 is ondertekend.

Product/dienst	Aantal
Toezicht Groene wetten en gebiedscontroles	4195 uur
Coördinatie toezicht groene wetten	0,6 fte

Tabel 6. Planning inzet toezicht groen 2017 provincie Zeeland

5. Toezicht overige wetten

Dit hoofdstuk beschrijft het jaarprogramma 2017 voor het toezicht met betrekking tot de overige wetten waar de provincie op grond van de Wabo een taak heeft.

Ontgrondingen

Het toezicht en handhaving op de naleving van de Ontgrondingenwet en de Ontgrondingenverordening Zeeland, alsmede de voorschriften van de ontgrondingenvergunningen die door de provincie zijn afgegeven, wordt uitgevoerd door de RUD Zeeland. Onderstaande tabel beschrijft het aantal geplande controles.

Grondwateronttrekkingen

De provincie is bevoegd gezag voor toezicht en handhaving voor grondwateronttrekkingen op grond van de Waterwet en voor de grondwateractiviteiten milieubeschermingsgebieden op grond van de Provinciale Milieu Verordening.

De RUD Zeeland voert de T&H taken Waterwet namens de provincie uit voor heel Zeeland.

Vuurwerkevenementen

De provincie is bevoegd gezag voor het uitoefenen van toezicht en handhaving op de naleving van de verleende toestemming om bij een evenement vuurwerk te ontsteken. De RUD Zeeland voert deze taak uit.

De frequentie van het toezicht op vuurwerkevenementen wordt bepaald op basis van een risicoanalyse door middel van afwegingscriteria. Dit kan een integrale controle zijn, maar ook alleen een voorcontrole (aankomst voertuig en opbouw) of een nacontrole (tijdens en na het ontbranden). In Zeeland vinden jaarlijks tussen de 20 en 25 vuurwerkevenementen plaats.

Voor het uitvoeren van de controle is een standaard checklist beschikbaar, welke in IPO-verband is vastgesteld.

Sinds 2002 is in Zeeland een provinciebrede uitvoeringsorganisatie actief (het vuurwerkteam). Binnen deze interdisciplinaire uitvoeringsorganisatie heeft de provincie een coördinatietak met betrekking tot vergunningverlening, toezicht en handhaving. Deze taak voert de RUD Zeeland uit. De coördinator van het provinciebrede vuurwerkteam en de vuurwerkcoördinator van regiopolitie Zeeland zijn gezamenlijk belast met de coördinatie tussen activiteiten van hun teams. Zij brengen hiervan jaarlijks verslag uit. Door de jarenlange gestructureerde samenwerking en het uitwisselen van informatie tussen de partners die in de regio Zeeland actief zijn is de veiligheid bij vuurwerkopslagen op zowel het voorzieningenniveau (bouwkundige en technische eisen) als het beheersniveau (opslag en verkoop) en die bij het professioneel ontbranden van vuurwerk tijdens evenementen vrijwel optimaal.

Soort inspectie / activiteit	Aantal
Toezicht op ontgrondingen	12
Toezicht op grondwateronttrekkingen	21
Toezicht vuurwerkevenementen	24
Coördinatie vuurwerktoezicht	0,5 fte

Tabel 7. Planning toezicht overige wetten 2017 provincie Zeeland

Bijlage 1 HUP Groene Wetten

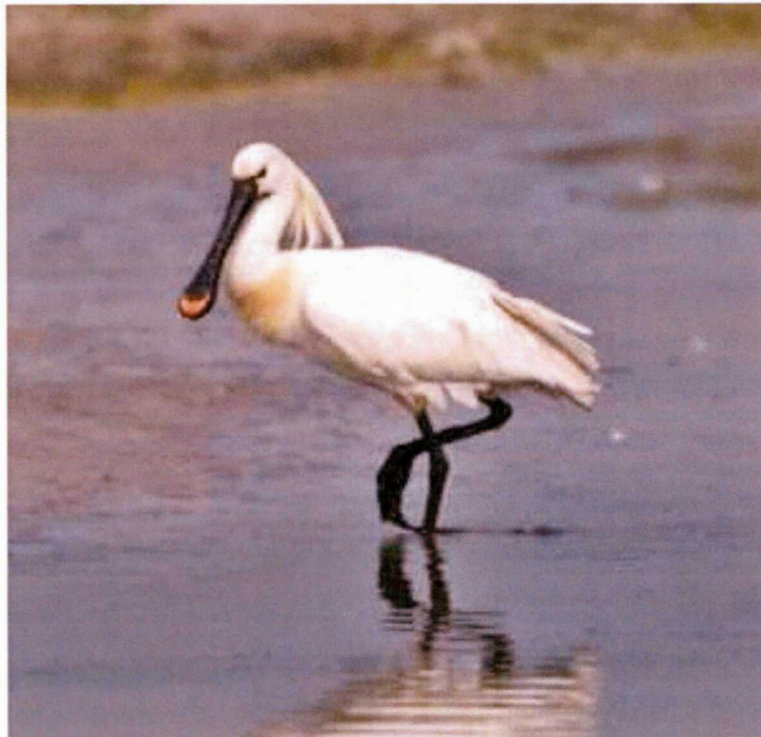
Toe te voegen als het HUP Groene Wetten definitief is.

**TOEZICHTKRINGEN
NATUURHANDHAVING**

Handhaving uitvoering programma 2017 - 2019

groene handhaving

Contactpersoon: regisseur groene handhaving Kees Beekman

Inhoud

1	ACHTERGROND EN DOEL	3
1.1	Inleiding	3
1.2	Doel	3
1.3	Nieuwe samenwerkingsverband Toezichtkringen Zuid Westelijke Delta	3
2	TOEZICHT EN HANDHAVING	4
2.1	Uitgangspunten toezicht en handhaving natura 2000 gebieden	6
2.2	Verklaring van het overzicht	5
2.3	Handhavingsprojecten in 2017-2018	5
2.4	Projecten	5
2.5	jaarlijks op te stellen risicoanalyse	6
3	PLANNING	6
3.1	Uren en planning	6
3.2	voorgestelde werkwijze-middelen-registratie	6
3.3	toegang beperking besluiten	7
4	GEBIEDEN EN ACTIVITEITEN	8
4.1	Overzicht Natura 2000 gebieden Zeeland	8
4.2	Activiteiten / uren	8

1 ACHTERGROND EN DOEL

1.1 Inleiding

Dit Handhaving Uitvoering Programma (verder HUP genoemd) sluit aan en is een vervolg op het Handhaving Uitvoering Programma 2015-2016. Dit programma is een nadere praktische uitwerking van het toezicht en de handhaving binnen de provincie Zeeland en de aangrenzende gebieden van de provincie Zuid-Holland en Noord-Brabant voor de periode april 2017 - april 2019. In dit plan wordt ingegaan op de activiteiten die in de komende jaren worden uitgevoerd en vormgegeven.

Vervolgens is het aan de diverse betrokken instanties, terreinbeheerders, politie en bevoegd gezag, om keuzes te maken over inzet van mensen en materieel, alles gericht op het positief beïnvloeden van het naleefgedrag van de gebruikers in het toezichtgebied. Dus inzet van toezicht en (handhaving)instrumenten. Dan gaat het niet alleen om repressief optreden, maar vooral ook een goede inrichting van de gebieden, markering, voorlichting, waar mogelijk zelfregulering.

In het plan staat primair de handhaving van de Zeeuwse Natura 2000 gebieden inclusief het op 18 november 2016 van kracht geworden Beheerplan Deltawateren, de activiteiten vallend onder de Wet natuurbescherming en overige activiteiten.

1.2 Doel

Naleving van de in de beheerplannen genoemde afspraken is van groot belang om de instandhoudingdoelen te (helpen)bereiken. Daarnaast vraagt de handhaving van de Wet natuurbescherming veel aandacht vanwege de verschuiving van bevoegdheden van het rijk naar de provincies. Daarvoor zijn diverse handhavende instanties actief zoals Vereniging Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, Het Zeeuwse Landschap, RUD-Zeeland, Omgevingsdienst Zuid Holland Zuid, Omgevingsdienst Brabant Noord, Zuid-Hollands Landschap, politie, gemeenten, waterschappen, Rijkswaterstaat. Voor de samenwerking is gekozen voor de netwerkorganisatie. Elke instantie heeft zijn eigen plannen en werkwijzen voor toezicht en handhaving. De ambitie van dit HUP is, om met behoud van eigen identiteit de krachten te bundelen tot een gezamenlijke aanpak.

1.3 Nieuw samenwerkingsverband Toezichtkringen Zuid Westelijke Delta

Met de komst van het Beheerplan Deltawateren is een provinciegrens overschrijdend Natura 2000 gebied toegevoegd aan het totaal van Natura 2000 gebieden in zowel de provincie Zeeland, Zuid-Holland als Noord-Brabant. Voor de Natura 2000 gebieden zijn de provincies primair aangewezen als bevoegd gezag om de handhaving vorm te geven en uit te voeren. Het Beheerplan Deltawateren is met z'n zeven Natura 2000 gebieden het grootste Beheerplan en heeft derhalve grote impact op de bestaande handavingsinspanningen en inzet. Het handavingsplan Deltawateren stelt voor en beschrijft een programmatische aanpak en een overlegstructuur. Deze aanpak en overleg structuur wordt uitgewerkt in een nieuw samenwerkingsverband, Toezichtkringen Zuidwestelijke Delta. Het nieuwe samenwerkingsverband zal in 2017

verder vorm worden gegeven. De planning en de uitvoering van de HUP 2017-2019 is nog Zeeuws maar in de praktijk wordt reeds uitgegaan van de nieuwe opzet.

2 TOEZICHT EN HANDHAVING

2.1 Uitgangspunten toezicht en handhaving Natura 2000 gebieden.

De provincie Zeeland is verantwoordelijk voor het toezicht op de Wet natuurbescherming in zestien Natura 2000 gebieden binnen de provincie. Zij laat deze taak uitvoeren door de Regionale Uitvoeringsdienst Zeeland. (RUD Zeeland)

Doelstelling

Doel van het toezicht op de Wet natuurbescherming is het voorkomen van significante verstoring van de instandhoudingsdoelen in de aangewezen, kwetsbare Natura 2000-gebieden. In het uitvoeringsbeleid van Zeeland heeft het voorkomen van risicovolle activiteiten prioriteit.

De toezicht en handhaving binnen de gebieden bestaat uit gebiedsgerichte surveillance, controle vergunningen/ontheffingen, reageren op meldingen en deelnemen aan projecten.

Controle

Ondanks het feit dat wij onze controles zoveel mogelijk projectmatig verrichten is handhaving van de Wet natuurbescherming ook een kwestie van onmiddellijk reageren op binnenkomende meldingen, handhavingsverzoeken en klachten. Een belangrijk onderdeel van het werk is het proactief reageren op activiteiten die nog moeten plaatsvinden. We geven prioriteit aan het toezicht op de risicovolle activiteiten voor de instandhoudingsdoelen in die gebieden. Dit wil zeggen dat we alle nieuwe vergunningen en ontheffingen controleren, steekproeven nemen uit de bestaande vergunningen, veel aandacht geven aan de grote evenementen in de natuur en proactief zijn in het voorkomen van overtredingen, onder andere door het geven van voorlichting.

In de Natura 2000 gebieden zijn een groot aantal partners actief. In een aantal gebieden of deelgebieden voeren zij het beheer en ook het toezicht en handhaving. Met deze partijen is afgesproken zoveel mogelijk samen te werken, hetgeen is verankerd in eerder genoemd samenwerkingsconvenant. Afgesproken is voor en met betrekking tot de samenwerking in de gebieden toezicht en handhaving uren ter beschikking te stellen om gezamenlijk het toezicht en de handhaving uit te voeren. In hoofdstuk 4 wordt een overzicht gegeven van de door de deelnemende partners ter beschikking gestelde uren.

Om hieraan daadwerkelijk uitvoering te geven wordt een planning opgesteld met een rooster van diensten die door de partners, waaronder de RUD, worden uitgevoerd.

2.2 Verklaring van het overzicht

In deze HUP wordt in een Exel overzicht aangegeven welke werkzaamheden door het team groene handhaving moeten worden uitgevoerd en een onderverdeling in het aantal benodigde uren versus beschikbare uren. Tot het werkpakket behoort niet enkel het uitvoeren van toezicht en handhaving van de eerder omschreven Natura 2000 gebieden maar ook handhaving van de Wet natuurbescherming, de provinciale milieuverordening, de verordening Proceswater en tarra stromen, toezicht op de SNL gebieden etc. Vast staat dat voor de uitvoering daarvan onvoldoende capaciteit bij de RUD aanwezig is. Gelet daarop is afgesproken dat met behulp van een goede registratie de extra werkzaamheden inzichtelijk worden gemaakt en aan de hand daarvan conclusies worden getrokken naar de toekomst.

2.3 Handhavingsprojecten in 2017-2019

Onderdeel van de uitvoering van het toezicht en de handhaving zijn projecten die door de deelnemende partners worden voorgesteld, opgezet en uitgewerkt. Voorgestelde projecten moeten bijdragen aan de gezamenlijke doelstelling als geformuleerd in de overeenkomst Toezichtkringen natuurhandhaving. Zij dienen daarmee in de eerste plaats bij te dragen aan het toezicht en handhaving van de groene wetgeving in de aangewezen natura 2000 gebieden, de overige natuurgebieden en het buitengebied van de provincie Zeeland, Zuid-Holland en Noord-Brabant. Daarnaast kan een project worden geïnitieerd dat gebaseerd is op relevante wetgeving en indirect bijdraagt aan de natuur. Te denken valt o.a. aan Wet milieubeheer (dumpen van afval), Wetboek van Strafrecht (vernietiging / diefstal) recreatieve regelgeving en waterwetgeving. In overleg met de regisseur groene handhaving wordt beoordeeld of het project passend is binnen bovenomschreven uitgangspunten.

Door de samenwerkende diensten worden een aantal projecten opgezet en omschreven. Deze projecten bestaan voornamelijk uit reeds bestaande werkzaamheden die in tijd en omvang een accent behoeven. In de loop van de HUP periode wordt de uitvoering van deze projecten en de RUD deelnemers gepland. De samenwerkende partners kunnen zich bij de uitvoering van de projecten aansluiten. In de praktijk zal er een rooster opgesteld worden met de planning van dagen en uren ter uitvoering van één of meer projecten.

2.4 Projecten

Project toezicht en handhaving verstoring door mountainbikers / ruiters

Zie pagina: 30

Project toezicht en handhaving verstoring door loslopende honden

Zie pagina: 30

Project toezicht en handhaving naleefgedrag para-sailers en quad rijders

Zie pagina: 31

Project afvaldumpingen

Zie pagina: 31

Project toezicht Veerse Meer

Zie pagina: 32

2.5 Jaarlijks op te stellen risicoanalyse

Gelet op de in de HUP 2016-2017 opgenomen risicoanalyse en de actualiteit van daarin genoemde onderwerpen sluit deze vrijwel naadloos aan bij de taken en opdracht voortvloeiend uit de nieuwe wetgeving en het Beheerplan Deltawateren. De eerder bedoelde projecten zullen daarop inspelen. Gelet hierop zal voor de komende periode geen nieuwe risicoanalyse worden opgesteld maar de bestaande als actueel worden beschouwd. (zie hiervoor HUP 2016-2017)

3 PLANNING**3.1 Uren en planning**

Door de RUD wordt met ingang van januari 2017 een administratie gevoerd ten einde zichzelf en de opdrachtgever een helder beeld te kunnen verschaffen met betrekking tot inzet en tijdsbesteding binnen het groene werkveld. Daartoe zal een jaarplanning worden opgesteld waarin de inzet van ten behoeve van toezicht en handhaving wordt vastgelegd.

Per gebied is naast het aantal uren per organisatie een tabel opgenomen voor de in de risicoanalyse genoemde risico factoren. Deze factoren geven door hun vermeende impact aanleiding om toezicht en handhaving daar op te richten. De in die tabellen aangegeven tijdsperiode zijn bij benadering genoemd.

3.2 Voorgestelde werkwijze

Het HUP gaat er van uit dat ook de betrokken partijen zelf initiatief nemen om tot een daadwerkelijk afspraak te komen op dag, datum, tijdstip en gebiedsniveau. Als hulpmiddel zal daarvoor eerder genoemde planning worden gebruikt waarop de aan de samenwerking deelnemende partners aan kunnen geven welke diensten samen worden uitgevoerd en op welk moment.

Middelen

De bij het toezicht en de handhaving benodigde middelen, waaronder surveillance auto's, patrouille boten, fiets, etc. worden zoveel mogelijk efficiënt ingezet met gesloten beurs. Iedere organisatie draagt de eigen kosten van de gezamenlijke handhaving. Indien voor het vormgeven en uitvoeren van een project extra budget nodig is zal daarvoor een verdeelsleutel worden afgesproken.

Registratie

De deelnemende partners registreren de uitgevoerde diensten, de plaats, de resultaten en met wie is samengewerkt in het eigen registratie systeem. De organisaties zorgen ervoor dat de gegevens op een overzichtelijk wijze op verzoek van de regisseur aan te leveren zijn ten behoeve van monitoring en het op te stellen evaluatie verslag.

3.3 Toegang beperking Besluiten (TBB)

Binnen een aantal gebieden zijn zgn. Toegang Beperking Besluiten (TBB) opgenomen. Deze besluiten gebaseerd op artikel 2.5 van de Wet natuurbescherming geven een extra beschermingsregiem binnen een aangewezen Natura2000 gebied. De beperkingen houden veelal een verboden-gedraging in en verbieden de toegang dan/wel een activiteit. Overtreding van het gebod of verbod genoemd in een TBB is strafbaar gesteld in hetzelfde artikel van de Wet natuurbescherming.

Het instellen van een dergelijke maatregel wordt noodzakelijk geacht indien hiervoor gelet op het beschermingsniveau danwel de te behalen doelstelling uit het aanwijzingsbesluit voor het betreffende gebied aanleiding is. Het is dan ook van groot belang dat wordt toegezien op de naleving van de in deze besluiten omschreven geboden en verboden.

Omdat veel van de gestelde geboden en verboden handeling betreffen, zoals het betreden van plaatsen, het kitesurfen waar dat niet is toegestaan is toezicht en handhaving ter plaatse noodzakelijk en gewenst.

4. GEBIEDEN EN ACTIVITEITEN

4.1 Overzicht Natura 2000-gebieden Zeeland

(N113)	Voordelta *
(N114)	Krammer-Volkerak *
(N115)	Grevelingen *
(N116)	Kop van Schouwen
(N117)	Manteling van Walcheren
(N118)	Oosterschelde *
(N120)	Zoommeer *
(N119)	Veerse Meer *
(N121)	Yerseke en Kapelse Moer
(N122)	Westerschelde & Saeftinghe *
(N123)	Zwin & Kievittepolder
(N124)	Groote Gat
(N125)	Canisvliet
(N126)	Vogelkreek
(N127)	Markizaat
(N163)	Vlakte van de Raan**

*gebieden maken deel uit van het Natura 2000 gebied de Deltawateren

**Natura 2000 gebied de Vlakte van de Raan is een aan de monding van de Westerschelde gelegen gebied dat gelet op zijn ligging en te beschermen doelen geen directe handhavingsinspanning behoeft.

4.2 Activiteiten / uren

N113) Voordelta

	Schatting inzet in uren										
	handhavingpartners										
Activiteit / project: Toezicht	RUD	SSB	Nat.M	HZL	Wsch	OZHZ	RWS	pm	NVWA	SchDui	politie
1.	275		pm	pm		pm	pm			pm	pm
Totaal toezicht (u/jr)											

Het Natura 2000-gebied Voordelta omhelst het ondiepe zee gedeelte voor de kust van de Zeeuwse en Zuid-Hollandse Delta. Het is een zeer dynamisch gebied, bestaande uit buitendelta's met geulen en banken. De kustzone is hier relatief voedselrijk en daardoor hoog productief. De Voordelta fungeert als kraamkamer voor diverse vissoorten en als foerageergebied voor visetende trekvogels en schelpdiereters. De zandbanken vormen een rustgebied voor zeehonden. December 2008 is de begrenzing van het gebied zuidwaarts uitgebreid met de Vlakte van Raan, het gedeelte voor de monding van de Westerschelde. Oppervlakte 92.367 ha.

Kernopgave Natura 2000

- Behoud en herstel ongestoorde hoogwatervluchtplaatsen. Herstel zout invloed in Haringvliet, vooral voor trekvisen, zoals zeeperk H1095, elft H1102 en zalm H1106, en mede voor brakke variant van ruigten en zomen (harig wilgenroosje) H6430_B en schorren en zilte graslanden (buitendijks) H1330_A.
- Behoud slikken en platen voor rustende en foeragerende niet-broedvogels zoals voor bonte strandloper A149, rosse grutto A157, scholekster A130, kanoet A143, steenloper A169 en eider A063 en rustgebieden voor gewone zeehond H1365 en grijze zeehond H1364.

Afspraken

De regie van de Voordelta ligt bij de provincie Zuid-Holland. De vermelde uren worden ingezet tijdens surveillance op de Voordelta. Daarnaast worden uren ingezet tijdens zgn. projectdagen. Overige uren worden ingezet in gebiedsgerichte surveillance op het land aan de boorden van de Voordelta.

Activiteiten	J	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D
Toezicht Toegang beperking besluit TBB												
Toezicht geldende instandhoudingdoelstelling												
Toezicht ingestelde maatregelen												
Toezicht verbodsbepaling 461 WvSr												

Om de handhaving in het gebied te vorm te geven is voor het Natura 2000 gebied de Voordelta een handhavingsplan opgesteld. In dit plan zijn door verschillende doelgroepen uit het gebied risico analyses opgesteld en voorstellen gedaan om de handhaving op te pakken en uit te voeren. Ook in dit handhavingsplan wordt ervan uitgegaan dat de handhaving zo veel als mogelijk is in samenwerking met de toezichthouders van de beherende instanties plaats zal vinden.

Zie voor een uitgebreide analyse en aanpak van de handhaving in de Voordelta het handhaving uitvoering programma Voordelta

(N116) Kop van Schouwen

Schatting inzet in uren												
Activiteit / project: Toezicht	handhavingpartners											
	RUD	SSB	Nat.M	HZL	Wsch	OZHZ	RWS	pm	NVWA	SchDui	politie	
4.	460	400	360							68	pm	
Totaal toezicht (u/jr)												

De Kop van Schouwen is een groot en afwisselend duingebied bij Burgh-Haamstede op de westkant van Schouwen-Duiveland. Van grote betekenis zijn de kalkarme vroongronden, met bijzondere graslanden en valleibegroeiingen, en de kalkrijke valleien in jonge duingedeelten. De natte duingedeelten vormen een leefgebied voor de Noordse woelmuis. De Zoute Haard, in het noordoosten van het gebied, is van belang voor de sterk bedreigde Harlekijn (*Anacamptis morio*). Oppervlakte 2.250 ha

Kernopgave Natura 2000

- Uitbreiding en herstel kwaliteit van grijze duinen *H2130, ook als habitat van tapuit A277, velduil A222 en blauwe kiekendief A082, door tegengaan vergrassing en verstruweling.
- 2.05 Behoud oppervlakte en herstel kwaliteit van vochtige duinvalleien (kalkrijk) H2190_B. Behoud vochtige duinvalleien H2190 als habitat van roerdomp A021, lepelaar A034, blauwe kiekendief A082, velduil A222, noordse woelmuis *H1340, nauwe korfslak H1014 en groenknolorchis H1903 (vergroting oppervlakte is vrijwel overal gedaan). Op Terschelling en Schiermonnikoog meer ruimte voor duinbossen (vochtig) H2180_B.
- 2.06 Ontwikkeling heischrale graslanden *H6230, grijze duinen (heischraal) *H2130_C en blauwgraslanden H6410 op kansrijke locaties.
- 2.08 Herstel hydrologie/vochtgradiënt duinbossen (binnenduinrand) H2180_C, heischrale graslanden *H6230 en blauwgraslanden H6410 (Schouwen, Texel, Terschelling, Schiermonnikoog, langs vastelandskust én Goerree en Voorne). Op Texel mede t.b.v. noordse woelmuis *H1340.

Activiteiten	J	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D
Toeziicht verbodsbepaling 461 WvSr												
Toeziicht geldende instandhoudingdoelstelling												
Toeziicht ingestelde maatregelen												
Toeziicht motorcrossers/mountainbikers												
Loslopende honden												
Illegale stort												
Stroperij												
Strand crossen / paragliders												

Handhaving op de Kop van Schouwen kenmerkt zich door meerdere beheerders in het gebied en een groot aantal particuliere eigenaren. Van deze eigenaren wordt verwacht dat zij al dan niet overeenkomstig één of meer met de overheid gesloten overeenkomsten hun gebied beheren. Dat de invulling daarvan niet altijd in overeenstemming is met gemaakte afspraken en of de vigerende wet- en regelgeving maakt toezicht en handhaving noodzakelijk. Deze particuliere eigenaren kunnen een belangrijke rol spelen in het behalen van de Natura 2000 doelstelling en het behoud van de natuur. Daarnaast bestaat er in de zomermaanden een grote recreatiedruk op het gebied waardoor overlast, verstoring door loslopende honden, mountainbikers, ruiters, kitesurfers qauds, etc. veel aandacht vragen. Om de handhaving in het gebied vorm te geven is voor het Natura 2000 gebied de Kop van Schouwen een handhavingsplan opgesteld. In dit plan zijn door verschillende doelgroepen uit het

gebied risico analyses opgesteld en voorstellen gedaan om de handhaving op te pakken en uit te voeren. Ook in dit handhavingplan wordt ervan uitgegaan dat de handhaving zo veel als mogelijk is in samenwerking met de toezichthouders van de beherende instanties plaats zal vinden.

(N117) Manteling van Walcheren

Schatting inzet in uren												
Activiteit / project: Toezicht	handhavingpartners											
	RUD	SSB	Nat.M	HZL	Wsch	OZHZ	RWS	pm	NVWA	SchDui	politie	
5.	200	340		50							pm	
Totaal toezicht (u/jr)												

De Manteling van Walcheren is een kalkarm duingebied aan de noordwestrand van Walcheren. Doordat de kust zich hier al gedurende enkele eeuwen terugtrekt, zijn de primaire duinen zeer smal en reiken de oudere duinen tot vlak bij de kustlijn. Het gebied kenmerkt zich door de aanwezigheid van een aantal oude buitenplaatsen. Behalve duingraslanden en vochtige duinvalleien zijn het vooral bossen en duinstruwelen die het aanzien van het landschap bepalen. Onder invloed van de zeewind worden de eikenbossen in de zeereep van de Manteling van Walcheren niet meer dan manshoog, een onverwacht voorbeeld van een natuurlijke bosgrens. Oppervlakte 740 ha.

Kernopgave Natura 2000

- Uitbreiding oppervlakte (ook in zeereep)⁶ en verbetering kwaliteit (structuurvariatie en soortenrijkdom) van duinbossen (droog) H2180_A.
- Behoud oppervlakte en herstel kwaliteit van vochtige duinvalleien (kalkrijk) H2190_B. Behoud vochtige duinvalleien H2190 als habitat van, nauwe korfslak H1014 (vergroting oppervlakte is vrijwel overal gedaan). Op Terschelling en Schiermonnikoog meer ruimte voor duinbossen (vochtig) H2180_B.

Activiteiten	J	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D
Toezicht verbodsbepaling 461 WvSr												
Toezicht geldende instandhoudingdoelstelling												
Toezicht ingestelde maatregelen												
Toezicht loslopende honden												
Toezicht motorcrossers/mountainbikers												
Illegale stort												
Stroperij												
Toezicht broedseizoen												

Handhaving in de Manteling van Walcheren kenmerkt zich door meerdere beheerders in het gebied en een aantal particuliere eigenaren. Van deze eigenaren wordt verwacht dat zij al dan niet overeenkomstig één of meer met de overheid gesloten overeenkomsten hun gebied beheren. Dat de invulling daarvan niet altijd in overeenstemming is met gemaakte afspraken en of de vigerende wet- en regelgeving

maakt toezicht en handhaving noodzakelijk. Deze particuliere eigenaren kunnen een belangrijke rol spelen in het behalen van de Natura 2000 doelstelling en het behoud van de natuur. Daarnaast bestaat er in de zomermaanden een grote recreatiedruk op het gebied waardoor overlast, verstoring door loslopende honden, mountainbikers etc. aandacht vragen.

Om de handhaving in het gebied te vorm te geven is voor het Natura 2000 gebied de Manteling van Walcheren een handhavingsplan opgesteld. In dit plan zijn door verschillende doelgroepen uit het gebied risico analyses opgesteld en voorstellen gedaan om de handhaving op te pakken en uit te voeren. Ook in dit handhavingsplan wordt ervan uitgegaan dat de handhaving zo veel als mogelijk is in samenwerking met de toezichthouders van de beherende instanties plaats zal vinden.

(N118) Oosterschelde

Schatting inzet in uren												
Activiteit / project: Toezicht	handhavingpartners											
	RUD	SSB	Nat.M	HZL	Wsch	OZHZ	RWS	pm	NVWA	SchDui	politie	
6.	432	40	200	40			30			32	pm	
Totaal toezicht (u/jr)												

De Oosterschelde is een voormalig estuarium, dat na de aanleg van de Deltawerken is veranderd in een ondiepe baai met zout water en een gedempt getij. Het gebied herbergt de belangrijkste getijdennatuur van Zuidwest- Nederland in de vorm van droogvallende platen en schorren met de daarbij behorende grote hoeveelheden foeragerende en rustende wadvogels. Onderwater bevindt zich een kleurrijke wereld, boordevol mariene wieren en dieren. Aan de noord- en zuidkant van de Oosterschelde behoort een kralensnoer van binnendijkse terreinen tot het Natura 2000-gebied. Deze zijn rijk aan milieugradiënten en zijn van belang voor onder meer zilte graslanden, broedende en rustende vogels en de Noordse woelmuis. Sinds 2002 heeft de Oosterschelde de status van Nationaal Park.

Het verdronken land van Zuid-Beveland aan de zuidoostkant van de Oosterschelde is een uitgestrekt, soortenarm schor. De begroeiing wordt gedomineerd door Strandkweek (*Elytrigia atherica*, strogeel), Gewone zoutmelde (*Atriplex portulacoides*, grijs) en - in de kommen - Engels slijkgras (*Spartina anglica*, groen). Oppervlakte 36.577 ha

N.B. Plan Tureluur maakt deel uit van het Beheerplan Deltawateren en omvat gebieden langs (nieuwe natuur en inlagen) Zuidkust van Schouwen, Noordrand Noord Beveland en Tholen.

Kernopgave Natura 2000

- Behoud slikken en platen voor rustende en foeragerende niet-broedvogels zoals voor bonte strandloper A149, rosse grutto A157, scholekster A130, kanoet A143, steenloper A169 en rustgebieden voor gewone zeehond H1365.
- Behoud (Waddenzee) en herstel (Delta) van schorren en zilte graslanden (buitendijks) H1330_A met alle successiestadia, zoet-zout overgangen, verscheidenheid in substraat en getijregime en mede als hoogwatervluchtplaats.
- Behoud en ontwikkeling kwaliteit binnendijkse brakke gebieden voor noordse woelmuis *H1340, broedvogels (kluut A132, sterns), overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden) H7140_B, schorren en zilte graslanden (binnendijks) H1330_B (bijv. Yerseke Moer), brakke variant van en als hoogwatervluchtplaats.

Activiteiten	J	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D
Toezicht Toegang beperking besluit TBB												
Toezicht verbodsbepaling 461 WvSr												
Toezicht geldende instandhoudingdoelstelling												
Controle ingestelde maatregelen												
Toezicht kitesurfen												
Toezicht schelpdierrapen												
Toezicht zeeaasspitten												
Toezicht verstoring besch. inheemse soorten												
Toezicht visserij												
Toezicht fietsen over gesloten dijkvakken												

Naast het toezicht op de Toegang beperking besluiten (TBB) zal na het van kracht worden van het Beheerplan Deltawateren en de bijbehorende TBB's veel aandacht gaan naar de handhaving van het kitesurf verbod op andere plaatsen dan toegestaan. De toegestane plaatsen zullen worden gemarkeerd. De genomen maatregel om vanwege de versturende factor die het kitesurfen met zich meebrengt, het kitesurfen te beperken tot aangewezen gebieden betekent in de praktijk een flinke beperking van de mogelijkheden. Op vaste stekken mag ineens niet meer gekitesurft worden. Handhaving van deze maatregel zal in eerste instantie preventief zijn door middel van waarschuwen en wegsturen. Notoire overtreders worden verbaliseerd.

(N119) Veerse Meer

Activiteit / project: Toezicht	Schatting inzet in uren										
	handhavingpartners										
	RUD	SSB	Nat.M	HZL	Wsch	OZHZ	RWS	pm	NVWA	SchDui	politie
7.	200	150	200		70						pm
Totaal toezicht (u/jr)											

Het Veerse Meer was het eerste zeegat dat in het kader van de Deltawerken werd afgesloten. Het meer ligt tussen Noord-Beveland, Walcheren en Zuid-Beveland en was lange tijd een brakwatermeer. Vanaf 2004 is het verbonden met de Oosterschelde en stroomt met het getij weer (zout) water in en uit het Veerse Meer. Het Veerse Meer is van groot belang voor overwinterende watervogels. Tevens leeft hier de meest

zuidelijke populatie van de Noordse woelmuis.

Het Veerse Meer is vooral van betekenis vanwege visetende, doortrekkende vogels, zoals de Middelste zaagbek. De soort, waarvan hier het vrouwtje is afgebeeld, komt in de Zeeuwse en Zuid-Hollandse Delta echter ook als broedvogel voor. In het Veerse Meer bijvoorbeeld broeden, sinds 1984, ieder jaar enkele paartjes. Oppervlakte 2.552 ha.

Kernopgave Natura 2000

- Behoud foerageerfunctie visetende vogels in het bijzonder voor fuut A005 en middelste zaagbek A069.

Activiteiten	J	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D
Toezicht Toegang Beperking Besluit TBB												
Toezicht verbodsbepaling 461 WvSr												
Toezicht geldende instandhoudingdoelstelling												
Toezicht ingestelde maatregelen												
BPR snelle motorboten												
Toezicht fietsen over gesloten dijkvakken												
Illegale housparty's; straatraces; kamperen												
Motorcrossers / mountainbikers												
Veldtoezicht broedseizen												

Op het Veerse Meer wordt jaarlijks en project uitgevoerd, waarbij het accent ligt op APV gerelateerd toezicht. Toezicht vindt voornamelijk plaats in de avonden in het weekend. Natuur gerelateerd toezicht wordt uitgevoerd door Staatsbosbeheer, het Zeeuwse Landschap, Natuurmonumenten, de RUD en de politie

Op het Veerse Meer is een kitesurf verbod van kracht.

(N121) Yerseke en Kapelse Moer

Schatting inzet in uren												
Activiteit / project: Toezicht	handhavingpartners											
	RUD	SSB	Nat.M	HZL	Wsch	OZHZ	RWS	pm	NVWA	SchDui	politie	
9.	126	20		8								pm
Totaal toezicht (u/jr)												

De Yerseke en Kapelse Moer vormt een van de laatste stukken authentiek Zeeuws polderland, die al bijna duizend jaar geleden zijn bedijkt. Aan de ligging van de slootjes is het oude, kleinschalige verkavelingspatroon nog herkenbaar en het grillige verloop van hoger gelegen zandruggen herinnert aan de mariene herkomst. Opmerkelijke verschillen in reliëf en wisselende zoutconcentraties vinden hun weerslag in een verscheidenheid aan meer of minder zilte pioniergemeenschappen en graslanden. Het gebied is voorts van betekenis als rust- en foerageergebied voor weidevogels, ganzen en zwanen. Oppervlakte 437 ha.

Kernopgave Natura 2000

- Behoud en ontwikkeling kwaliteit binnendijkse brakke gebieden voor noordse woelmuis *H1340, broedvogels (kluut A132, sterns), overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden) H7140_B, schorren en zilte graslanden (binnendijks) H1330_B (bijv. Yerseke Moer), brakke variant van ruigten en zomen (harig wilgenroosje) H6430_B en als hoogwatervluchtplaats.

Handhaving in het natuurgebied zal plaatsvinden in samenwerking met de beheerder van het gebied.

Activiteiten	J	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D
Toezicht verbodsbepaling 461 WvSr												
Toezicht geldende instandhoudingdoelstelling												
Toezicht ingestelde maatregelen												
Toezicht broedseizoen												

(N122) Westerschelde & Saeftinge

Schatting inzet in uren												
Activiteit / project: Toezicht	handhavingpartners											
	RUD	SSB	Nat.M	HZL	Wsch	OZHZ	RWS	pm	NVWA	SchDui	politie	
10	490		.60	1390			30					pm
Totaal toezicht (u/jr)												

De Westerschelde is de naam van het Nederlandse deel van het estuarium van de Schelde, een van de twee natuurlijke estuaria in ons land en een van de grootste estuaria van Europa. Dankzij de getijdendynamiek en de overgang van zoet naar zout water komt hier, ondanks sterke invloeden van de mens, een scala aan ecosystemen voor met een rijke afwisseling aan planten en dieren. Het estuarium is van belang

voor grote aantallen rustende en foeragerende wadvogels, kustbroedvogels van schorren en kale, schelpenrijke zandplaten. In het gebied ligt het Verdrongen Land van Saeftinghe, het grootste schor van ons land. Ook liggen enkele kustduinen en inlagen binnen de begrenzing van het Natura 2000-gebied. Oppervlakte 42.753 ha.

Kernopgave Natura 2000

- Verbetering kwaliteit estuaria H1130 Westerschelde (ruimte. verhouding tussen deelsystemen/laag productieve en hoog productieve onderdelen) en behoud kwaliteit Eems-Dollard.
- Behoud van verbinding met Schelde en Eems ten behoeve van paaifunctie voor fint H1103 in België en Duitsland.
- Behoud ongestoorde rustplaatsen en optimaal voortplantingshabitat (waaronder embryonale duinen H2110) voor bontbekplevier A137, strandplevier A138, kluut A132, grote stern A191 en dwergstern A195, visdief A193 en grijze zeehond H1364.
- Behoud (Waddenzee) en herstel (Delta) van schorren en zilte graslanden (buitendijks) H1330_A met alle successiestadia, zoet-zout overgangen, verscheidenheid in substraat en getijregime en mede als hoogwatervluchtplaats.
- Behoud en ontwikkeling kwaliteit binnendijkse brakke gebieden voor noordse woelmuis *H1340, broedvogels (kluut A132, sterns), overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden) H7140_B, schorren en zilte graslanden (binnendijks) H1330_B (bijv. Yerseke Moer), brakke variant van ruigten en zomen (harig wilgenroosje) H6430_B en als hoogwatervluchtplaats.

ctiviteiten	J	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D
Toezicht Toegang Beperking Besluit TBB												
Toezicht geldende instandhoudingdoelstelling												
Toezicht ingestelde maatregelen												
Toezicht verbodsbepaling 461 WvSr												
Toezicht kitesurfen												
Toezicht schelpdierrapen												
Toezicht zeeasspitten												
Toezicht verstoring besch. inheemse soorten												
Toezicht visserij												
Toezicht fietsen over gesloten dijkvakken												

Naast het toezicht op de Toegang beperking besluiten (TBB) zal na het van kracht worden van het Beheerplan Deltawateren en de bijbehorende TBB's veel aandacht gaan naar de handhaving van het kitesurf verbod op andere plaatsen dan toegestaan. De toegestane plaatsen zullen worden gemarkeerd. De genomen maatregel om vanwege de versturende factor die het kitesurfen met zich meebrengt, het kitesurfen te beperken tot aangewezen gebieden betekent in de praktijk een flinke beperking van de mogelijkheden en dat op vaste stekken ineens niet meer gekitesurft mag worden. Handhaving van deze maatregel zal in eerste instantie preventief zijn door middel van waarschuwen en wegsturen. Notoire overtreders worden verbaliseerd.

Afspraak;

Door de RUD Zeeland wordt in de periode mei-september 1 / 2 keer per week op het water gesurveilleerd.

Door het Zeeuwse Landschap wordt in samenwerking met de RUD-Zeeland 12 keer een surveillancedienst gehouden waarbij op de gehele Westerschelde wordt gesurveilleerd. Door het Zeeuwse Landschap zal frequent toezicht en controle gehouden op de Hoge platen, deel uitmakend van de Westerschelde.

(N124) Groote Gat

Schatting inzet in uren												
Activiteit / project: Toezicht	handhavingpartners											
	RUD	SSB	Nat.M	HZL	Wsch	OZHZ	RWS	pm	NVWA	SchDui	politie	
12.	75			8								pm
Totaal toezicht (u/jr)												

Het Groote Gat is een voormalige kreek met omliggende graslanden in het westen van Zeeuws-Vlaanderen, direct ten zuiden van de bebouwde kom van Oostburg. Het gebied herbergt momenteel de grootste vindplaats van Kruipend moerasscherm (*Apium repens*) in Nederland. Oppervlakte 83 ha

Kernopgave Natura 2000

- Behoud leefomstandigheden kruipend moerasscherm H1614 in krekken (o.a. wisselende waterstanden).

Afspraak:

Een keer per maand (12 keer per jaar) vindt een gezamenlijke controle plaats door de RUD- Zeeland en het Zeeuwse Landschap in de volgende gebieden Zwin, Kievittenpolder, Groote Gat en de tussen Breskens en Cadzand gelegen landdelen van het Natura2000 gebied.

Activiteiten	J	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D
Toezicht verbodsbepaling 461 WvSr												
Toezicht geldende instandhoudingdoelstelling												
Toezicht ingestelde maatregelen												

(N125) Canisvliet

Schatting inzet in uren												
Activiteit / project: Toezicht	handhavingpartners											
	RUD	SSB	Nat.M	HZL	Wsch	OZHZ	RWS	GZH	NVWA	SchDui	politie	
13.	75	40		8								pm
Totaal toezicht (u/jr)												

De Canisvlietse Kreek of kortweg de Canisvliet is een voormalige getijdenkreek in Zeeuws-Vlaanderen bij Sas van Gent, ten oosten van het Kanaal Terneuzen-Gent. Het betreft een van de drie kreekrestanten in Zeeuws-Vlaanderen die binnen het netwerk van Natura 2000 zijn aangewezen als Habitatrictlijngebied vanwege de grote

(N163) Vlakte van de Raan

Schatting inzet in uren												
handhavingpartners												
Activiteit / project: Toezicht	RUD	SSB	Nat.M	HZL	Wsch	OZHZ	RWS	pm	NVWA	SchDui	politie	
16.	pm											
Totaal toezicht (u/jr)												

Toezicht en handhaving op de Vlakte van de Raan beperkt zich tot vergunning plichtige evenementen waaronder de zgn. Rib Rally in de zomer maanden.

Bruinvis

Overige Natuur Netwerkgebieden

Schatting inzet in uren												
handhavingpartners												
Activiteit / project: Toezicht	RUD	SSB	Nat.M	HZL	Wsch	OZHZ	RWS	pm	NVWA	SchDui	politie	
17.	150	65	65	pm							pm	
Totaal toezicht (u/jr)												

Een aantal "overige" natuurgebieden in Zeeland vallend onder de term milieubeschermingsgebieden als bedoeld in de Provincie Milieu Verordening (PMV) en gebieden die vanwege hun ligging en natuurwaarden aandacht verdienen: Het betreft o.a.

- Waterwingebied St. Jansteen Zeeuws Vlaanderen;
- De Poel Ganzengebied;
- Groot Eiland Zeeuws Vlaanderen;
- Schotsman
- Goudplaat

- Neeltje Jans
- De Heen
- Dintelse Gorzen
- pm

De handhaving van de overige gebieden in de provincie Zeeland is van belang ter ondersteuning van de beheerder/verantwoordelijke voor het betreffende gebied. Immers er ligt aan dergelijke gebieden geen beheerplan als bedoeld in de Wet natuurbescherming ten grondslag. Wel zijn voor een aantal van deze gebieden beheersplannen opgesteld waarin de doelstellingen en de wijze van onderhoud etc. staat beschreven. Als norm gelden de bepalingen van o.a. de Provinciale Milieuverordening en de algemeen geldende wetgeving zoals de Wet natuurbescherming en overige regelgeving. Voor het toezicht en de handhaving moeten afspraken worden gemaakt met de beheerders van de gebieden.

Verstoring door loslopende honden

Schatting inzet in uren												
Handhavingpartners												
Activiteit / project: Toezicht	RUD	SSB	Nat.M	HZL	Wsch	OZHZ	RWS	veere	NVWA	SchDui	politie	
18.	80	56	32	16				16		16		
Totaal toezicht (u/jr)												

Nog steeds is het naleefgedrag van hondenbezitters erg laag. In veel druk bezochte recreatie gebieden wordt met niet aangelijnde honden gewandeld. Naast de schade die honden aan bodembroeders in het broedseizoen kunnen aanrichten veroorzaken zij veel verstoring en onrust onder het wild in de natuurgebieden. Toezicht op naleving van de daarvoor geldende regelgeving is dan ook gedurende het gehele jaar noodzakelijk maar zal in het broedseizoen en de zomerperiode projectmatig worden opgepakt.

Verstoring door mountainbikers

Schatting inzet in uren												
Handhavingpartners												
Activiteit / project: Toezicht	RUD	SSB	Nat.M	HZL	Wsch	OZHZ	RWS	veere	NVWA	SchDui	politie	
19.	64	80	32					16		48		
Totaal toezicht (u/jr)												

In de Zeeuwse natuurgebieden, met name op de Kop van Schouwen, Manteling van Walcheren en de Schotsman wordt in toenemende mate gebruik gemaakt door mountainbikers die buiten de daarvoor aangewezen mountainbike routes fietsen en de

natuur geweld aan doen. Dit geldt ook voor ruiters te paard die zich niet aan de aangewezen ruiterspaden houden en ongewenst eigen routes bepalen. Zij veroorzaken verstoring en onrust onder het wild in de natuurgebieden. Toezicht op naleving van de daarvoor geldende regelgeving is dan ook gedurende het gehele jaar noodzakelijk maar zal in het broedseizoen en de zomerperiode projectmatig worden opgepakt. Bovenstaande activiteit veroorzaakt ook ergernis bij de in het gebied aanwezige wandelaars en overige recreanten.

Paraglyden / quad rijders

Schatting inzet in uren												
Handhavingpartners												
Activiteit / project: Toezicht	RUD	SSB	Nat.M	HZL	Wsch	OZHZ	RWS	pm	NVWA	SchDui	politie	
20.	110	40								16		
Totaal toezicht (u/jr)												

Met grote regelmaat wordt op het strand van de Kop van Schouwen de sport paraglyden beoefend. De aanwezige duinenrij wordt gebruikt als start- en landingsplaats. Deze activiteit vormt een bedreiging voor de ter plaatse gelegen meeuwenduinen waarin grote aantallen meeuwen verblijven, nestelen en hun jongen groot brengen. De activiteit is in strijd met de Wet natuurbescherming en paraglyders dienen hiervoor een vergunning aan te vragen.

Gedurende het voorjaar, de zomer periode en het najaar worden op de stranden steeds vaker quads gesignaleerd die op het strand rijden en schade toebrengen aan de duinen (en de embryonale duinen aan het Verklikkerstrand)

Afvaldumpingen

Schatting inzet in uren												
Handhavingpartners												
Activiteit / project: Toezicht	RUD	SSB	Nat.M	HZL	Wsch	OZHZ	RWS	pm	NVWA	SchDui	politie	
21.	32	32	32									
Totaal toezicht (u/jr)												

In navolging van het project een Dumper is een Stumper is afgesproken het dumpen van afval gedurende het hele jaar extra aandacht te geven. Meer tijd zal besteed worden aan het onderzoeken of er bij de dumping ook de dumper (verdachte) gevonden kan worden. Het vinden van een verdachte kan leiden tot het opmaken van een proces-verbaal en het aansprakelijk stellen voor de opruimkosten.

Project toezicht Veerse Meer

Schatting inzet in uren												
Handhavingpartners												
Activiteit / project: Toezicht	RUD	SSB	Nat.M	HZL	Wsch	OZHZ	RWS	pm	NVWA	SchDui	politie	
22.	35				80							
Totaal toezicht (u/jr)												

Jaarlijks wordt onder regie van het Waterschap Schelde stromen het project Veerse Meer opgezet. Dit project behelst toezicht en handhaving op het Veerse Meer gedurende de zomer weekenden. Hoewel het accent van het toezicht en de handhaving ligt op de naleving van de Algemene Plaatselijk Verordening en overtreding van het Wetboek van Strafrecht (vernietiging) heeft het project ook voor aspecten van de groene handhaving zijn waarde bewezen.

Project PM

Schatting inzet in uren												
Handhavingpartners												
Activiteit / project: Toezicht	RUD	SSB	Nat.M	HZL	Wsch	OZHZ	RWS	pm	NVWA	SchDui	politie	
23.												
Totaal toezicht (u/jr)												

Projecten pm. Deze wordt gereserveerd om in voorkomend geval een projectgroep bijeen te roepen om een activiteit te bestrijden. Te denken valt aan het acuut oplossen van een milieubedreigende activiteit of de gevolgen van een activiteit.

Houtopstanden (wet natuurbescherming)

Schatting inzet in uren												
Handhavingpartners												
Activiteit / project: Toezicht	RUD	SSB	Nat.M	HZL	Wsch	OZHZ	RWS	pm	NVWA	SchDui	politie	
24.	300											pm
Totaal toezicht (u/jr)												

De Boswet is per 1 januari 2017 op gegaan in de Wet natuurbescherming onder het Hoofdstuk 4. Houtopstanden, hout en houtproducten. Ook in de nieuwe wet staat het behoudt van het bosareaal centraal. De wet geeft geen bescherming aan de houtopstand of aan waardevolle bomen, dit in tegenstelling tot de Algemene Plaatselijke Verordening van de gemeenten, waarin daarover wel voorschriften kunnen worden opgenomen.

De wet kent geen vergunningstelsel, maar een meldplicht. Een voorgenomen velling van een houtopstand moet vooraf worden gemeld. Na de melding en de feitelijke velling van de houtopstand dient men de locatie binnen drie jaar te herbeplanten.

Totaal toezicht (u/jr)												
------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Toezicht overige gebieden en activiteiten is een stelpost voor de verantwoording van toezicht en activiteiten in gebieden die niet vallen onder Natura 2000 gebieden dan wel PMV gebieden of NN gebieden. Tijdens surveillance naar en van genoemde gebieden wordt de toezichthouder regelmatig geconfronteerd met legale en illegale activiteiten waarbij geassisteerd moet worden danwel tegen opgetreden. Opgetreden wordt bv. tegen het aanleggen van vuur voor het verbranden van afvalstoffen.

Cross Compliance

Schatting inzet in uren												
Handhavingpartners												
Activiteit / project: Toezicht	RUD	SSB	Nat.M	HZL	Wsch	OZHZ	RWS	pm	NVWA	SchDui	politie	
28.	100											
Totaal toezicht (u/jr)												

Ook dit jaar worden in verband de aanvraag en uitbetaling van toeslagrechten, controles in het kader van de cross-compliance uitgevoerd. Jaarlijks wordt tenminste 1% van de bedrijven die een GLB-subsidie hebben aangevraagd, gecontroleerd op de naleving van de randvoorwaarden. (Zeeland jaarlijks tussen de 14-20 bedrijven)

De controle vindt onaangekondigd en steekproefsgewijs plaats op de bedrijven. De controle gaat over het hele bedrijf en wordt gecoördineerd door de Nederlandse Voedsel- en Waren autoriteit (NVWA). De NVWA controleert samen met o.a. het Waterschap, de gemeente en de RUD op alle randvoorwaarden. Elke instantie controleert uitsluitend de randvoorwaarden waarvoor zij verantwoordelijk is. Zo controleert de RUD-Zeeland jaarlijks op het in bezit zijn van onder andere een geldige Nb-wet vergunning.

Wanneer als gevolg van een controle door de RUD Zeeland een overtreding wordt geconstateerd in het kader van de GLB-randvoorwaarden, of bij reguliere controle, dan is zij verplicht de overtreding door te melden aan de NVWA. Na beoordeling kan een bevinding resulteren in een korting op de uitbetaling van de toeslagrechten.

Strafrechtelijk optreden

Schatting inzet in uren												
Handhavingpartners												
Activiteit / project: Toezicht	RUD	SSB	Nat.M	HZL	Wsch	OZHZ	RWS	pm	NVWA	SchDui	politie	
29.	180											
Totaal toezicht (u/jr)												

De RUD Zeeland werkt sedert 1 mei 2012 met de Bestuurlijke strafbeschikking milieu, voor zowel de groene als de grijze wetgeving. Ten behoeve van niet bevoegde

gezagen in het kader van de BSBm zijn met diverse partijen overeenkomsten gesloten ten einde hen mogelijk te maken gebruik te maken van de BSBm.

Proces-verbaal of een bestuurlijke strafbeschikking (bij milieudelicten) wordt opgemaakt in de volgende gevallen:

- doelbewuste overtreding
- herhaling of voortdurende overtreding
- indien geen nacontrole mogelijk is (aflopende delicten)
- bij directe aantasting of bedreiging van de leefomgeving of de openbare gezondheid, de geloofwaardigheid van de overheid, eerlijke concurrentie of geloofwaardigheid
- de naleving van de overtreder duidt op een calculerende of malafide instelling
- als er een aanmerkelijke kans bestaat dat de overtreding op grote schaal navolging vindt
- de overtreding komt reeds op een zodanige schaal voor dat cumulatie kan optreden
- nationaal recht dwingt tot handhavend optreden.

klachten / meldingen

	Schatting inzet in uren											
	Handhavingpartners											
Activiteit / project: Toezicht	RUD	SSB	Nat.M	HZL	Wsch	OZHZ	RWS	pm	NVWA	SchDui	politie	
30.	175											
Totaal toezicht (u/jr)												

Het aantal klachten en meldingen neem de laatste tijd toe. Afgesproken is dat de klachten en meldingen volgens het daarvoor aanwezige protocol worden afgewerkt en dat deze worden geregistreerd in Squit.

Voor een omschrijving van de hierna genoemde onderwerpen wordt verwezen naar de beschrijving in hoofdstuk 4 en 5 in het Handhaving Uitvoering Programma 2015-2016. Het betreft de Interventiestrategie van de handhaving en de organisatie daarvan.

Het betreft hoofdstuk 4 interventiestrategie (algemene strategie, toezicht en sanctiestrategie en hoofdstuk 5 Organisatie (Algemeen, bevoegdheden en organisatie)

Het per 18 november 2016 vigerend geworden Beheerplan Deltawateren is een provinciegrens overschrijdend Beheerplan en behelst op dit moment 7 Natura 2000 gebieden binnen de provincies Zeeland, Zuid Holland en Noord Brabant. Het betreft Westerschelde / Land van Saefthinge, Oosterschelde, Veerse Meer, Hollands Diep, Oude Maas, Grevelingen Meer, Haringvliet en Oude Maas. Op termijn worden hieraan nog twee gebieden toegevoegd, namelijk het Krammer-Volkerak en het Zoommeer. Voor beide gebieden moet de bestemming nader uitgewerkt worden. De hieruit voortvloeiende extra werkzaamheden zijn nog niet opgenomen in de met de provincie Zeeland overeen gekomen dienstverleningsopdracht. Zij bestaan onder andere uit het toezicht en de handhaving op betreding van een aantal voor de toegang gesloten gebieden, een geheel nieuwe opzet om het beoefenen van het kitesurfen te reguleren in de vorm van een algeheel verbod op het kitesurfen met uitzondering van het surfen in de daartoe aangewezen en op de kaart aangegeven gebieden. Uitvoering van het toezicht en de handhaving zal weerslag hebben op de huidige werkzaamheden en dient derhalve met vermelding van de activiteit en bestede uren goed geregistreerd te worden.

Verordening proceswater

Schatting inzet in uren												
Activiteit / project: Toezicht	Handhavingpartners											
	RUD	SSB	Nat.M	HZL	Wsch	OZHZ	RWS	pm	NVWA	SchDui	politie	
33.	70											
Totaal toezicht (u/jr)												

Verordening proceswater en tarra is een nieuwe verordening die in de plaats treedt van de zgn. Quarantaine verordening ter voorkoming van het in het Oosterschelde water lozen en brengen van invasieve exoten. Dit doet zij middels een regiem van vergunningen inzake de Wet natuurbescherming en een verbod op het in de Oosterschelde lozen van ongezuiverd afvalwater en tarra. Toezicht en handhaving van deze verordening zal worden uitgevoerd door de RUD. De hiervoor beschikbare uren zijn bij het schrijven van deze HUP nog niet vastgesteld.

Toezicht jacht,

Schatting inzet in uren												
Activiteit / project: Toezicht	Handhavingpartners											
	RUD	SSB	Nat.M	HZL	Wsch	OZHZ	RWS	pm	NVWA	SchDui	politie	
34.	90											
Totaal toezicht (u/jr)												

Door het vigerend worden van de Wet natuurbescherming is ook het toezicht op de uitoefening van de jacht een onderdeel van de taak van de RUD. Tijdens de opening van de jacht van 1 oktober tot 1 februari daarop volgend

Wet natuurbescherming – soortenbescherming (art. 75 ff wet oud)

Schatting inzet in uren												
handhavingpartners												
Activiteit / project: Toezicht	RUD	SSB	Nat.M	HZL	Wsch	OZHZ	RWS	pm	NVWA	SchDui	politie	
35.	300											pm
Totaal toezicht (u/jr)												

Dit Handhaving uitvoeringsprogramma kent met betrekking tot het taakveld toezicht en handhaving soortenbescherming een uitbreiding van taken. Een groot aantal rijkstaken is met het inwerking treden van de Wet natuurbescherming overgebracht naar de provincie Deze taken zijn beschreven en bekend op inhoud en worden apart geregistreerd.

Wettelijk kader

Hoofdstuk 3 Soorten van de Wet natuurbescherming geeft het wettelijk kader mbt het beschermingsregiem van de Vogelrichtlijnsoorten, de habitatrichtlijn soorten en de overige soorten. Daarnaast stelt zij regels over schadebestrijding, overlastbestrijding, fauna beheer en de uitoefening van de jacht.

In algemene maatregelen van bestuur en in een provinciale verordening worden diverse zaken verder uitgewerkt

SNL gebieden

Schatting inzet in uren												
handhavingpartners												
Activiteit / project: Toezicht	RUD	SSB	Nat.M	HZL	Wsch	OZHZ	RWS	pm	NVWA	SchDui	politie	
36.												
Totaal toezicht (u/jr)												

Voor het inrichting en het onderhouden van SNL gebieden wordt subsidie verstrekt. Direct na de aanleg en inrichting van het gebied wordt door de subsidie verstrekker gecontroleerd of overeenkomstig de afspraken is aangelegd. Daarna vindt geen of nauwelijks controle plaats op het beheer van het gebied. Dergelijke controle dient regulier (iig jaarlijks) plaats te vinden.